

F. t. beslutn. om Lissabontraktaten

bemærkes for det første vedrørende de kollektive kampskridt, [...], at da de har til formål at beskytte arbejdspladser og arbejdsvilkårene for medlemmerne af denne fagforening, der kan blive berørt af en udflagning af Rosella, kan de for en umiddelbar betragtning med rimelighed anses for at være omfattet af formålet om beskyttelse af arbejdstagere, men denne kvalifikation kan imidlertid ikke opretholdes, hvis det godtgøres, at arbejdspladserne og arbejdsvilkårene ikke bliver bragt i fare eller alvorligt truet.« Med andre ord er de kollektive kampskridt efter EF-Domstolens opfattelse kun forenelige med deres formål, når arbejdspladser eller arbejdsvilkår bringes i fare eller trues alvorligt. Det er så nu op til de nationale domstole at fortolke, hvad der ligger i dette – men der er næppe tvivl om, at det betyder en indskrænkning i mulighederne for at strejke og anvende kollektive kampskridt generelt.

Vender vi os mod Laval-dommen, er konklusionen også her ganske vidtgående. Præmis 91 slår således fast: »Retten til at iværksætte kollektive kampskridt skal [...] anerkendes som en grundlæggende rettighed, der er en integrerende del af de generelle fællesskabsretlige principper, som Domstolen skal sikre overholdelse af, men det gælder dog ikke desto mindre, at udøvelsen af denne ret kan undergives visse begrænsninger.« Det kan naturligvis lyde godt, at EF-Domstolen slår fast, at man skal anerkende retten til kollektive kampskridt. Problemet er blot, at Domstolen i samme åndedrag tiltager sig retten til at definere de situationer, hvor kollektive kampskridt ikke kan anvendes. At Domstolen i øvrigt her også henviser til Charteret om Grundlæggende Rettigheder, er blot endnu et bevis på, at den fremførte påstand om, at Charteret ikke fører til en udvidelse af EU's kompetencer, er usand.

Kun i en række konkrete situationer kan henholdsvis arbejdsgiver og arbejdstager i dag bruge de kollektive kampskridt. Arbejdsgiveren må ikke efter for-godtbefindende udelukke arbejdere via lockout – og arbejdere må ikke arbitrært strejke. Der findes således et ganske veludviklet regelsæt fra både arbejdsretten og det faglige voldgiftssystem, som fastlægger, hvornår kampskridt er lovlige. Men nu bevæger EF-Domstolen sig også ind på dette område. De danske voldgifter og arbejdsretten er ikke længere suveræne, men skal følge EF-Domstolens begrænsninger og afgørel-

ser, der primært varetager det indre markeds funktion. Dermed er den danske aftalemodel ikke længere uafhængig. Alt skal i EU-konformitetens hellige navn rettes ind efter definitioner og afgørelser fra EF-domstolen, der på dette som alle andre områder udgør den endelige og uomtvistelige autoritet. På den måde ødelægger de to domme den ligevægt, der siden 1899 har kendetegnet det danske og nordiske arbejdsmarked.

Ved samråd i Europaudvalget den 7. februar 2008 udviste beskæftigelsesministeren en usædvanlig tilbageholdende indstilling til følgerne af de to domme. Forslagsstillerne er af den opfattelse, at dette er en alt for slap indstilling over for det frontalangreb, vi er vidne til. Hvis vi ikke handler hurtigt, vil mange rundt om i EU snart se deres snit til at anlægge lignende sager, som yderligere vil begrænse retten til aftalefrihed i Norden.

Forslagsstillerne betragter den ovenfor citerede passus fra aftalen om dansk europapolitik som et udtryk for, at partierne bag aftalen tager problemet med de to domme og deres følger alvorligt. Derfor ønsker forslagsstillerne, at indholdet af den politiske aftale, som i dag ikke har bindende kraft over for EU's institutioner, men alene forpligter partierne på Christiansborg, som en betingelse for Danmarks accept af Lissabontraktaten indføres i en selvstændig protokol, der sikrer arbejdsmarkedets parter i Danmark og Norden retten til at konflikte samt sikrer landene retten til at fastholde et aftalebaseret arbejdsmarked.

Protokoller er almindeligt kendt som fortolkningsbidrag og undtagelser fra EU's hovedtraktater. Således er det danske sommerhusforbehold og de øvrige fire danske forbehold formuleret i selvstændige protokoller, der, jf. TEF, art. 311, udgør en integrerende del af traktaten og dermed har egentlig juridisk retskraft. Det samme gør sig gældende med de forbehold, som Storbritannien og Polen har taget over for Charteret om Grundlæggende Rettigheder, der med Lissabontraktaten gøres juridisk bindende.

Alene med en protokol kan det ønske, som partierne bag den politiske aftale har, imødekommes. Da forslagsstillerne fra start har erklæret sig enige i nødvendigheden af at beskytte den danske og de nordiske arbejdsmarkedsmodeller, foreslås det, at den politiske aftale løftes op på et niveau, hvor den nødvendigvis må tages alvorligt af EU's institutioner, således at angreb som de to EF-domme i fremtiden undgås.